

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВИТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ ТА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
Кафедра теорії та методики музичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора навчальної роботи

Григорук О. В.

« 02 » березня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА

підготовки бакалавра
галузь знань 01 Освіта Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта
спеціалізації музичне мистецтво

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма «Музична педагогіка» для студентів за спеціальністю 014 Середня освіта
(Музичне мистецтво)

РОЗРОБНИК: Агейкіна-Старченко Т.В., кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри теорії та методики музичного виховання

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики музичного
виховання

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2022 року

Завідувач кафедри теорії та методики музичного виховання

 Іскра С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачено	Спеціальність 014 Середня освіта (музичне мистецтво)	РІК ПІДГОТОВКИ	
		І-й	
Загальна кількість годин - 90		СЕМЕСТР	
		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних - 2 самостійної роботи студента - 2</i>	Ступінь вищої освіти бакалавр	ЛЕКЦІЇ	
		26 годин -	
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		16 годин -	
		ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ	
		0 годин -	
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ	
		0 годин -	
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
		48 годин -	
		ВИД КОНТРОЛЮ: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи % становить: для денної форми навчання – 47% - 53%

Передумови для вивчення дисципліни: навчальні дисципліни «Педагогіка», «Історія педагогіки», «Історія української культури», «Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку», «Теорія та методика викладання музичного мистецтва».

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. **Мета** дисципліни «Музична педагогіка»: підготовка майбутнього фахівця в мистецькій освітній галузі, здатного здійснювати педагогічну діяльність на основі вивчення як музично-педагогічного досвіду минулого, так і передового наукового музично-педагогічного досвіду.

2.2. **Завданнями** вивчення дисципліни «Музична педагогіка» є:

- розкрити сутність музичної педагогіки, сформулювати систему основних знань про музичне мистецтво;
- дати студентам знання про основні історичні етапи становлення музичного виховання та освіти в Україні, визначити роль і завдання музично-естетичного виховання в сучасній школі;
- поширити світобачення студентів, об'єм різноманітних знань із історії музичної педагогіки;
- ознайомити здобувачів освіти із сучасними формами навчання і виховання;
- сформувати особисті якості майбутнього вчителя музичного мистецтва, музичного керівника, інтерес і любов до майбутньої професії, до дітей, забезпечити необхідні вміння і навички творчої роботи, розвивати загально-педагогічні і спеціальні здібності;
- свідоме оволодіння студентами теоретичними знаннями з проблем музичного виховання і навчання дітей дошкільного та шкільного віку;
- усвідомлене засвоєння змісту, організаційних форм та методів виховання і навчання дітей з метою різнобічного виховання і формування особистості дитини;
- формування у студентів вміння творчо використовувати в освітньому процесі надбань народної педагогіки, зразків українського музичного фольклору;
- формування у студентів вміння застосовувати в освітньому процесі надбань класичних і сучасних педагогічних досліджень, новаторських ідей;
- розширення загально-педагогічного і загальнокультурного світогляду студентів;

- формування і удосконалення навичок самостійної роботи з різними джерелами інформації в рамках відповідної тематики;

2.3. Програмні компетентності дисципліни «Музична педагогіка»:

2.3.1. Загальні компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку вихованців, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується системністю і комплексністю організації освітнього процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

ЗК 1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність до аналізу та оцінки сучасних соціальних, освітньо-культурних процесів та явищ.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність спілкуватися, вести дискусію державною мовою як усно, так і письмово, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах.

2.3.2. Фахові компетентності

ФК 1. Здатність користуватися символікою і сучасною термінологією музичної мови.

ФК 2. Здатність розкривати системно-структурні зв'язки філософських, музикознавчих, музично-педагогічних, культурологічних, методичних понять.

ФК 3. Здатність до перенесення системи фахових знань у площину музичного заняття, навчального предмету Музичне мистецтво, інтегрованого курсу «Мистецтво», структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності.

ФК 5. Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження для підвищення ефективності мистецько-педагогічної діяльності.

ФК 6. Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту творів мистецтва.

ФК 7. Здатність здійснювати добір методів і засобів діагностування, корекції особистісного і музичного (художнього) розвитку дітей дошкільного віку та учнів, педагогічного супроводу процесів соціалізації та професійного самовизначення художньо обдарованих учнів.

ФК 8. Здатність формувати мистецько-творчі компетентності у дітей дошкільного віку та предметні (спеціальні) компетентності в учнів.

2.4. Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

ПРЗ 2. Знати особливості розвитку європейської та вітчизняної музичної культури, педагогічні концепції музично-естетичного виховання дітей дошкільного віку та школярів.

ПРЗ 3. Знати сучасні теоретичні основи музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, теорії художньої культури.

ПРЗ 4. Знати та розуміти специфіку використання методів, способів, форм музично-педагогічної та музично-інформаційної діяльності вчителя.

ПРЗ 5. Дотримуватися системи духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей в освітній та організаційній діяльності вчителя музичного мистецтва та музичного керівника.

ПРЗ 6. Володіти комплексом знань музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва (музичного керівника), методами активізації мистецько-творчого розвитку учнів та дітей дошкільного віку, сприяти вихованню художньо обдарованої особистості.

ПРЗ 8. Знати психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання, розвитку дітей дошкільного віку та учнів, демонструвати критичне ставлення

до світоглядних теорій у процесі розв'язання соціальних і мистецько-професійних завдань.

уміти:

ПРЗ 9. Реалізовувати державний стандарт і навчальні програми в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, позашкільних формах роботи.

ПРУ 5. Володіти елементами логічного й образного мислення, мати здатність до аналізу і синтезу, виділення головного в освітній та організаційній діяльності вчителя та музичного керівника.

ПРУ 7. Мати навички знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел (передусім – за допомогою цифрових технологій).

ПРУ 9. Застосовувати сучасні педагогічні та інформаційні технології для забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти та закладах позашкільної освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Змістовий модуль 1. Історичні та науково-теоретичні джерела виникнення вітчизняної музичної педагогіки.

Тема 1. Сутність музичної педагогіки та її основні категорії.

Об'єкт та предмет музичної педагогіки. Категорії музичної педагогіки. Сучасні тенденції розвитку музичної освіти. Зв'язки музичної педагогіки з іншими науками. Музикознавство та музична педагогіка. Психологія та музична педагогіка.

Тема 2. Українська музична етнопедагогіка як джерело сучасної музичної педагогіки.

Дитячий фольклор як невід'ємна частина практичної педагогіки народу (колискові, колядки, щедрівки, веснянки, жартівливі пісні, пестушки, утішки, ігри з елементами пісень, танців і ритмічних рухів).

Тема 3. Виникнення музичної освіти.

Поширення партесного співу. Розвиток музичної науково-педагогічної думки. «Грамати́ка му́сикі́йська» М. Дилецького.

Тема 4. Виникнення та розвиток фахової музичної освіти.

Діяльність Глухівської школи півчих. Києво-Могилянська академія, Харківська академія – осередки музично-співацької культури України. Недільна школа як особлива позашкільна форма освіти. Діяльність приватних музичних закладів в Україні у 80-90-х роках ХІХст.

Тема 5. Основні теоретичні концепції музичного виховання в Україні ХХ-ХХІ ст.

Становлення національної системи музично-естетичного виховання. Сутність педагогічних концепцій композиторів М. Лисенка, М. Леонтовича, К. Стеценка, Я. Степового. Відродження «забутих» українських музично-педагогічних традицій.

Розділ 2. Змістовий модуль 2. Теорія музичної освіти і навчання.

Тема 6. Зміст музичного навчання та його складові.

Музичні знання. Інтеграція знань та між предметні зв'язки у процесі навчання музики. Музичні уміння й навички. Музичні здібності дітей та їхній розвиток.

Тема 7. Дидактичні принципи цілісного музично-педагогічного процесу.

Видатні музиканти-педагоги про принципи музичної освіти. Сучасні принципи музичного навчання. Сучасний педагогічний досвід.

Тема 8. Методи музичного навчання.

Поняття методу в загальній педагогіці. Класифікація методів. Словесні методи в музичній педагогіці. Наочні методи музичного навчання. Група практичних методів: рухи, гра в оркестрі, імпровізація мелодій, малювання. Метод спостереження. Метод співпереживання. Метод порівняння. Метод музичного узагальнення. Метод забігання наперед та повернення до пройденого. Метод емоційної драматургії. Методи розвитку музичного сприйняття. Проблемно-пошуковий метод. Методи стимулювання музичної діяльності. Методи розвитку емпатії. Метод творчих завдань.

Тема 9. Форми організації музично-педагогічного процесу.

Форми організації навчання. Урок музики як цілісна форма. Основні принципи уроку музики. План і конспект уроку музики. Підготовка уроку

музики. Типи уроків музики за формою. Типи уроків музики за змістом. Концепція уроку музики. Музична творчість. Форми організації позакласних музичних занять. Форми організації музичних занять в системі спеціалізованої позашкільної освіти.

Тема 10. Сучасна педагогіка і проблеми музичного виховання.

Державний стандарт дошкільної освіти в Україні. Державні стандарти загальної середньої освіти. Нова українська школа. Особливості викладання предметів освітньої галузі «Мистецтво» в умовах реформування освіти в Україні. Модельні навчальні програми. Формувальне оцінювання.

Тема 11. Мистецька компетентність як освітній результат освіти.

Компетентнісний підхід в освіті. Формування предметних мистецьких та ключових компетентностей у здобувачів освіти.

Тема 12. Професійна діяльність учителя музичного мистецтва, музичного керівника.

Конструктивна, комунікативно-організаторська, дослідницька, музично-виконавська діяльність учителя музичного мистецтва, музичного керівника. Гуманістична спрямованість професійної діяльності учителя музичного мистецтва. Особистість учителя музичного мистецтва, музичного керівника та його пріоритетні професійні якості. Учитель музичного мистецтва, музичний керівник та їх статус у суспільстві. Академічна свобода вчителя.

1. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і	Кількість годин			
	Денна форма		Заочна форма	
	усьо	у тому числі	усьо-	у тому числі

тем	-го						го					
		ЛК	П	Л	ІН	С.Р		Л	П	Л	ІН	С.Р
1	2	3	З	З	Д	.	8	К	З	З	Д	.
	2	3	4	5	6	7		9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. Змістовий модуль 1. Історичні та науково-теоретичні джерела виникнення вітчизняної музичної педагогіки												
Тема 1. Сутність музичної педагогіки та її основні категорії		2				2						
Тема 2. Українська музична етнопедагогіка як джерело сучасної музичної педагогіки		2	2			4						
Тема 3. Виникнення музичної освіти		2	2			4						
Тема 4. Виникнення та розвиток фахової музичної освіти		2				2						
Тема 5. Основні теоретичні концепції музичного виховання в Україні ХХ-ХХІ ст.		2	2			4						
Разом за розділом 1	32	10	6			16						
РОЗДІЛ 2. Змістовий модуль 2. Теорія музичної освіти і навчання												
Тема 6. Зміст музичного		2				2						

навчання та його складові												
Тема 7. Дидактичні принципи цілісного музично-педагогічного процесу		2				2						
. Тема 8. Методи музичного навчання		4	2			8						
Тема 9. Форми організації музично-педагогічного процесу		2	2			4						
Тема 10. Сучасна педагогіка і проблеми музичного виховання.		2	2			4						
Тема 11. Мистецька компетентність як освітній результат освіти.		2	2			6						
Тема 12. Професійна діяльність учителя музичного мистецтва, музичного керівника.		2	2			6						
Разом за розділом 2	58	16	10			32						
УСЬОГО ГОДИН	90	26	16			48						

5. Теми практичних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

		<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
1.	Тема 2. Українська музична етнопедagogіка як джерело сучасної музичної педагогіки	2	
2.	Тема 3. Виникнення музичної освіти	2	
3.	Тема 5. Основні теоретичні концепції музичного виховання в Україні 1917-1980-х років	2	
4.	. Тема 8. Методи музичного навчання	2	
5.	Тема 9. Форми організації музично-педагогічного процесу	2	
6.	Тема 10. Сучасна педагогіка і проблеми музичного виховання	2	
7.	Тема 11. Мистецька компетентність як освітній результат освіти	2	
8.	Тема 12. Професійна діяльність учителя музичного мистецтва, музичного керівника	2	
УСЬОГО ГОДИН		16	

6. Теми лабораторних занять

(навчальним планом не передбачені)

7. Теми індивідуальних занять

(навчальним планом не передбачені)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>

		<i>форма навчання</i>	<i>форма навчання</i>
1.	Тема 1. Сутність музичної педагогіки та її основні категорії	2	
2.	Тема 2. Українська музична етнопедагогіка як джерело сучасної музичної педагогіки	4	
3.	Тема 3. Виникнення музичної освіти	4	
4.	Тема 4. Виникнення та розвиток фахової музичної освіти	2	
5.	Тема 5. Основні теоретичні концепції музичного виховання в Україні ХХ-ХХІ ст.	4	
6.	Тема 6. Зміст музичного навчання та його складові	2	
7.	Тема 7. Дидактичні принципи цілісного музично-педагогічного процесу	2	
8.	Тема 8. Методи музичного навчання	8	
9.	Тема 9. Форми організації музично-педагогічного процесу	4	
10.	Тема 10. Сучасна педагогіка і проблеми музичного виховання	4	
11.	Тема 11. Мистецька компетентність як освітній результат освіти	6	
12.	Тема 12. Професійна діяльність учителя музичного мистецтва, музичного керівника	6	
УСЬОГО ГОДИН		48	

Завдання для самостійної роботи

- опрацювання основної та додаткової літератури до тем навчальної дисципліни;
- аналіз наукових публікацій за тематикою навчальної дисципліни;

- аналіз відео музичних занять в закладах дошкільної освіти, уроків музичного мистецтва, позакласних заходів у закладах загальної середньої освіти;
- створення презентацій, хмар слів до окремих тем навчальної дисципліни;
- виконання творчих завдань.

9. Індивідуальні завдання

(навчальним планом не передбачені)

10. Методи та технології навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

Словесні: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда; наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості.

Індивідуальне опитування, повідомлення; тестування, підсумкове письмове опитування; оцінювання написання творчих робіт; уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

В основу оцінювання знань студента покладені такі якісні характеристики:

- широта й глибина знань в обсязі навчальної програми;
- творче опанування теоретичного змісту курсу;
- обґрунтованість і аргументованість відповідей, точність визначень;
- самостійність і конструктивізм мислення.

Відмінно (A) студент одержує, якщо в своїй відповіді він виявив всебічні систематизовані, глибокі знання з курсу в обсязі програмного матеріалу дисципліни «Музична педагогіка», здатність правильно виконувати завдання, передбаченні програмою, володіння інформацією, що міститься в основній і додатковій літературі, рекомендованій кафедрою, а також продемонстрував здатність до самостійного аналізу і творчого розв'язання поставлених завдань. Така оцінка виставляється за всі правильно виконані практичні завдання та завдання з самостійної роботи

Дуже добре (B) студент одержує, якщо у своїй відповіді він виявив знання програмного матеріалу в повному обсязі, засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виконав завдання, в тому числі практичні, на рівні дескриптивного відтворення. Така оцінка виставляється за правильне виконання переважної більшості завдань.

Добре (C) студент отримує, якщо при загальному знанні програмного матеріалу студент протягом вивчення курсу у виконанні завдань припускався суттєвих помилок.

Задовільно (D) оцінюється відповідь студента, в якій він виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і роботи, продемонстрував здатність до виконання завдань, передбачених програмою, на рівні репродуктивного відтворення. Така оцінка виставляється студенту, який володіє необхідним резервом знань для усунення допущених помилок під керівництвом викладача. При вірній відповіді лише на половину запитань студент отримує **достатньо (E)**

Незадовільно (FX) оцінюється відповідь, у якій студент виявив серйозні прогалини в знанні основного матеріалу, допустив принципові помилки при виконанні завдань, продемонструвавши рівень, нижчий від репродуктивного відтворення. Такий рівень виявляє невідповідність студента до самостійної професійної діяльності.

Незадовільно (F) студент отримує у випадку, якщо не виконав більшість поточних форм контролю і дав менше половини правильних відповідей на підсумкові запитання.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА														Підсумкова контроль (залік)	Загальна кількість балів
РОЗДІЛ 1– 40 балів															
T1		T2		T3		T4		T5		Контрольна робота (МКР)					
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	10					
2	1	4	4	4	4	2	1	4	4						
РОЗДІЛ 2– 40 балів															
T6		T7		T8		T9		T10		T11		T12		Контрольна робота (МКР)	
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	10	
1	1	2	1	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	20	
														100	

Модульні контрольні роботи та залік проводиться у формі тесту.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної дисципліни	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

- навчальна програма дисципліни;
- робоча навчальна програма.

- опорний конспекти лекцій;
- методичні вказівки і завдання щодо виконання семінарських робіт з дисципліни;
- методичні вказівки щодо організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни;
- візуальне супроводження викладання та вивчення дисципліни;
- перелік підручників та навчальних посібників з дисципліни;
- рекомендації щодо використання інформаційних технологій навчання при вивченні дисципліни.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Ващенко Г. Загальні методи навчання : Підручник для педагогів / Г.Ващенко. – Всеукраїнське Педагогічне Товариство ім. Т.В.Ващенка. – К., 1997. – 410 с.
2. Воевідко Л. Музична педагогіка : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2022. 240 с.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С.Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
4. Гуральник Н.П. Історія музичної освіти України : курс лекцій для студентів музичних спеціальностей ВОЗ мистецького спрямування. 2-е вид., виокремлено та конкретизовано історичний дискурс / Н.П.Гуральник. – Київ : вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – 31 с.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник / І.М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
6. Дилецький М. Граматика музикальна/ фотокопія рукопису, 1723 р. / М.Дилецький. – К. : Муз. Україна, 1970.
7. Завальнюк А.Ф. Микола Леонтович. Дослідження, документи, листи. До 125-ї річниці від дня народження / Анатолій Завальнюк. – Вінниця : «Поділля – 2000», 2002. – 256 с.

8. Педагогічна майстерність : підр. для вищ. навч. закл. / [І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін]. – К. : Вища шк., 1997. – 349 с.
9. Михайличенко О.В. Основи загальної та музичної педагогіки : теорія та історія : Навч. посібник для студентів музичних спеціальностей / О.В.Михайличенко. – Суми : Вид-во «Наука», 2004. – 210 с.
10. Мосіяшенко В.А.Українська етнопедагогіка : Навч. посіб. / В.А. Мосіяшенко. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. – 176 с.
11. Олексюк О.М. Музична педагогіка : навч. посіб. / О.М. Олексюк. – К. : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. – 248 с.
12. Падалка Г.М. Музична педагогіка: Курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти / За ред. В.Г. Бутенка. – Херсон : ХДПІ, 1995. – 104 с.
13. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г.М.Падалка. – К. : Освіта України, 2008. – 274 с.
14. Професійна компетентність вчителів мистецьких дисциплін : навчально-методичний посібник / Т.В. Агейкіна-Старченко ; заг. ред. В.І. Ковальчука. – Вінниця : «Нілан – ЛТД», 2010. – 160 с.
15. Процик С. Педагогічні ідеї П.О. Козицького / Сергій Процик // Музика в школі : збірка ст. / упоряд. Л. Хлебнікова. – К. : Муз. Україна, 1972. – Вип. 11. – 1987. – 56 с.
16. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти : Навч.-метод.посібник/ О.Я. Ростовський. – Тернопіль : Навч.книга – Богдан, 2011. – 640 с.
17. Рудницька О.П. Педагогіка : загальна і мистецька: Навч. Посібник / О.П.Рудницька. – К., 2002. – 270 с.
18. Рудницька О.П. Світоглядна функція мистецтв / О.П.Рудницька // Мистецтво та освіта. – 2001. - №3. – С.10-13.
19. Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / С.І. Матвієнко. – Ніжин : НДУ ім. М.Гоголя, 2017. – 297 с.

20. Українська музична педагогіка : Підручник / В. Д. Шульгіна ; Держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. – К. : ДАКККіМ, 2005. – 272 с. – Бібліогр. : с. 265-270.

21. Черкасов В.Ф. Становлення і розвиток музично-педагогічної освіти в Україні (1962–1991 рр.) : монографія / В.Ф. Черкасов. – Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2008. – 376 с.

Додаткова література

1. Гончаренко С.У. Методика як наука / С.У. Гончаренко. – К.; Хмельницький : Вид-во ХГПК, 2000. – 30 с.

2. Горбенко С.С. Навчально-наукова-діяльність студентів з методики музичного виховання : навчально-методичний посібник / С.С. Горбенко. – К.: Освіта України, 2010. – 180 с.

3. Ростовський О.Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки : Навч. Посібник / О.Я.Ростовський. – Ніжин: Вид-во НДПУ, 2003. – 193 с.

4. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін : навч. посіб. / О.П. Рудницька. – К. : АТЗТ «Експрес – об'ява», 1998. – 185 с.

5. Теорія і методика музичної освіти : навчальний посібник / В.Ф.Черкасов — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2014. — 472 с.

6. Черкасов В.Ф. Музично-педагогічна освіта України на межі двох тисячоліть (1991-2010 рр.). Навч. Посібник / В.Ф.Черкасов. – Кіровоград : ТОВ «Імекс-ЛТД», 2011. – 380 с.

7. Шип. С. Як передати словами зміст музики / Сергій Шип // Мистецтво та освіта. – 2001. – № 2. – С.8-12.

8. Шульгіна В.Д. Українська музична педагогіка : Підручник для студентів вищих навчальних закладів /В.Д.Шульгіна. – К. : ДАКККіМ, 2008. – 263 с.

Інші інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського

<http://www.nbuiv.gov.ua/>

2. Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека імені

Валентина Отамановського

<https://library.vn.ua/>

3. Електронні версії підручників

<https://chop2.school.org.ua/elektronna-biblioteka-19-42-47-30-04-2019/>

4. Державні стандарти загальної середньої освіти

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

5. Державний стандарт дошкільної освіти в Україні

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>